

GEDICHTEN VOOR

M
A
N
N
E
N

Samenstelling Chrétien Breukers en Dieuwertje Mertens

GEDICHTEN VOOR MANNEN

Samengesteld door

Chrétien Breukers

en

Dieuwertje Mertens

INHOUD

Van bijna olympische allure	17
Paul van Ostaijen	23
<i>Marc groet 's morgens de dingen</i>	
Martinus Nijhoff	24
<i>De wolken</i>	
Ilja Leonard Pfeijffer	25
<i>De wolkenverzamelaar</i>	
Ischa Meijer	26
<i>Victorieplein</i>	
Gerrit Komrij	27
<i>De dwaaltuin</i>	
Hendrik de Vries	28
<i>Mijn broer</i>	
Hendrik de Vries	29
Willem Wilmink	30
<i>Dood zijn duurt zo lang</i>	
Jaap Robben	31
<i>Kwukel</i>	
Daniel Vis	32
<i>een kutaflivering van de cosby show</i>	
Charles Ducal	36
<i>Oog in oog</i>	
Jos Versteegen	37
<i>Vos en wolf</i>	

Margot H. de Hartog	38
<i>Vannacht</i>	
Wiel Kusters	39
<i>Hoofden</i>	
Frans Kuipers	40
E. du Perron	41
<i>Het kind dat wij waren</i>	
Frouke Arns	42
<i>Kinderdingen</i>	
Victor Schiferli	43
<i>Schrijf een brief aan het kind in jezelf</i>	
Frits Criens	45
<i>Geboorteannonce</i>	
Quirien van Haelen	46
<i>Pechvogel</i>	
Sander de Vaan	47
<i>Vader en zoon</i>	
Erik Bindervoet	48
<i>Herfstweer</i>	
Adriaan Morriën	49
<i>De verloren zoon</i>	
Hubert van Herreweghen	50
<i>Cascais</i>	
Victor Vroomkoning	52
<i>Bebeer</i>	
Gerrit Achterberg	53
<i>Moeder</i>	
Runa Svetlikova	54
Maarten Moll	56
<i>Billen</i>	

Guido Gezelle	57
<i>Moederken</i>	
F. Starik	59
<i>Tussen twaalf en een</i>	
Menno Wigman	61
<i>Levensloop</i>	
Benno Barnard	62
<i>Droom</i>	
Quirien van Haelen	63
<i>Côte d'Azur</i>	
Frits Criens	64
<i>Vakantieliefde</i>	
Gerrit Komrij	65
<i>Stille liefde</i>	
K. Michel	66
<i>Ja liefste</i>	
Bertus Aafjes	67
<i>Verzen en vrouwen</i>	
A. Roland Holst	68
<i>Avondrust</i>	
Hans Lodeizen	70
<i>Zij waren altijd samen</i>	
Jan Hanlo	71
<i>Waarover zal ik zingen</i>	
Lizzy Sara May	72
<i>De overkant</i>	
Erik Jan Harmens	73
Eli Scheen	74
<i>Wereld</i>	

Hans Andreus	75
<i>Voor een dag van morgen</i>	
Koenraad Goudeseune	76
<i>Vinger in de pap</i>	
Ruth van Rossum	77
<i>Welke wierde</i>	
Patty Scholten	78
<i>Het pad</i>	
Aleidis Dierick	79
<i>Tederheid zal ik u noemen</i>	
P.C. Boutens	80
<i>Kussen</i>	
Mark Boog	81
<i>Liefde</i>	
Menno Wigman	82
<i>Nachtrust</i>	
Cees van der Pluijm	83
<i>De kleine waterval</i>	
Hans Warren	84
<i>Voor jou</i>	
Judith Herzberg	85
<i>Liedje</i>	
Willem Wilmink	87
<i>Problemen uitpraten op z'n Twents</i>	
Jean Pierre Rawie	88
<i>Verstokt rondeel</i>	
Fred Papenhove	89
<i>Een studie in wachten</i>	
Hubert Korneliszoon Poot	90
<i>Op de dood van mijn dochtertje</i>	

Alex van Warmerdam	91
<i>Vaarwel liefste</i>	
Daan de Ligt	92
<i>De vader</i>	
John Schoorl	93
<i>It's Now or Never</i>	
Dieuwertje Mertens	94
<i>Voyeur</i>	
Victor Vroomkoning	95
<i>Om de beurt</i>	
Karel van den Oever	96
<i>Dinska Bronska</i>	
Abe de Vries	98
<i>Een warm wak altijd</i>	
Ester Naomi Perquin	100
<i>Een huwelijksdicht</i>	
Herman Gorter	101
Ingmar Heytze	102
<i>Hoor eens ik haat je</i>	
Peter Knipmeijer	103
<i>Slechte timing</i>	
Catharina Blaauwendraad	104
<i>Verweesd</i>	
Martinus Nijhoff	105
<i>Twee reddeloozen</i>	
Sylvia Hubers	106
<i>Wetend van afscheid</i>	
Onno Kusters	107
<i>De man in de muur</i>	

Levi Weemoedt	109
<i>Als een tang op een varken (streekroman)</i>	
Wim Brands	110
<i>De jas</i>	
Simon Vestdijk	111
<i>De overlevende</i>	
Jean Pierre Rawie	112
<i>Sterfbed</i>	
Daan de Ligt	113
<i>Oma</i>	
André van der Veeke	114
<i>Nachtelijk</i>	
Peter Ghysaert	115
<i>Opa</i>	
Fred Papenhove	116
<i>Het Levenslied</i>	
Juliën Holtrigter	117
<i>Vinger op strot</i>	
Jacobus Bos	118
<i>Toen ik jong was</i>	
Anton Korteweg	119
<i>Wenken voor een succesvol leven</i>	
Marjoleine de Vos	120
<i>Is dit het?</i>	
Willem de Mérode	121
<i>Dit was een dag</i>	
Hanneke van Eijken	122
<i>Hoe we slapen</i>	
Jan Glas	123

Philippe Cailliau	124
<i>Oude man</i>	
Menno van der Beek	125
<i>Nunc Stans</i>	
Chrétien Breukers	126
<i>Het is niet anders</i>	
Peter Drehmanns	127
<i>Vaarwel verwekker</i>	
Jos de Haes	129
<i>Anekdote</i>	
Adriaan Morriën	130
<i>Afscheid</i>	
Jan Kostwinder	131
<i>Afscheidslied</i>	

VAN BIJNA OLYMPISCHE ALLURE

Tough guys don't dance, wil het gevleugelde woord. In Nederland is dat verworden tot *Dichters dansen niet*. En hoe je het ook wendt of keert: *Echte mannen lezen geen gedichten*. Waarom niet? Dat is het raadsel waaruit deze bloemlezing is ontstaan.

Dit boek geeft een weerslag van het leven van de gemiddelde man, een leven dat door medesamensteller Dieuwertje Mertens 'een klucht én een tragedie gecombineerd tot farce' wordt genoemd.

Geboorte, kindertijd, adolescentie, eerste liefdes, scheiding, de middelbare leeftijd, de dood, álles komt erin voor. In humoristische, melancholische en soms zelfs hoog-poëtische verzen, al wordt ook een zekere baldadigheid niet geschuwd.

Neem deze regels van Ilja Leonard Pfeijffer:

ik was vergeten
 maar vanochtend zag ik
 in een streep zonlicht
 dat ik boven het bureau een prachtig
 wolkendek had gerookt
 van bijna olympische allure

Onlangs had ik een gesprek met een vijfentachtigjarige priester die in de jaren vijftig in Utrecht studeerde. Hij beschreef hoe zijn generatie 'een gedeelde kennis' had van een groot corpus aan gedichten. Die werden gezamenlijk gelezen, vaak uit het hoofd geleerd en op passende momenten gedeclameerd. De poëzie 'leefde', zou je kunnen zeggen, en was voor de

generatie studenten waartoe mijn vriend behoorde net zo belangrijk als de kennis die ze tijdens colleges dienden op te nemen.

‘Zelfs de gedichten van Lucebert, toen nieuw en niet onomstreden, werden door ons gekend’, zei hij. ‘Niet iedereen was meteen overtuigd van de grote kracht van die verzen, maar hij werd gretig gelezen.’

Lucebert zou dat met genoegen hebben aangehoord, vermoed ik, en misschien wel met deze woorden hebben gereageerd:

de kleine zonnetafel was immens
waaraan ik als kind mijn dromen speelde

De hierboven geschetste situatie is voor de student die, zoals ik, in de jaren tachtig van de vorige eeuw begon te studeren, ondenkbaar. Zelfs de studierichting Nederlandse Taal- en Letterkunde werd niet alleen bevolkt door bevrogen literatuur- en poëziefhebbers. Integendeel. Er waren genoeg studenten die nooit een boek lazen, en als ze dat al deden met de grootste tegenzin.

Ergens in die dertig jaar moet er iets zijn veranderd waardoor de poëzie haar ‘levende’ positie onder intellectuelen in opleiding kwijt is geraakt. Maar wat? Ligt het (o, eeuwige klacht) aan het onderwijs, waarin geen plek is voor de dichtkunst? Ligt het aan de poëzie zelf, die meer en meer is verworden tot een samenshooling van figuurzagers en fijnslijpers? Of ligt het aan de hedendaagse intellectueel, die het idee dat zijn vorming niet compleet is zonder literaire bagage met een zucht van opluchting bij het grofvuil heeft gezet?

Elk antwoord is er een, en daarom is deze vraag niet te beantwoorden. Misschien is zij wel onbelangrijk, want elke vorm van cultuurpessimisme is als een slang die in de eigen staart bijt. Je lost er niks mee op en je doet jezelf pijn.

Wat ik merkte tijdens het samenstellen van dit boek is dat Dieuwertje Mertens (die in het begin van deze eeuw ging studeren) en ik in onze liefde

voor de poëzie veel leken op de studenten uit de tijd van mijn oude vriend. Zijn wij dan twee witte raven, in een verder dor en ledig landschap? Of is de poëzie altijd een bezigheid geweest voor een paar bezetenen, die niet zijn geschikt voor sport of het echte mensenleven?

Genoeg! Nog even en dit voorwoord krijgt het karakter van een weelklacht, die de lezers, voor wie we dit boek samenstelden, wegjaagt. Dat kan niet de bedoeling zijn. Integendeel. Wat we met deze [...] gedichten wilden bewijzen, is dat de poëzie voor iedereen geschikt is. Zelfs voor mannen die geen poëzie lezen, of nee: juist voor mannen die geen poëzie lezen. Onze doelgroep is daarmee zo groot, dat niets een bestsellerstatus in de weg staat.

Mannen van Nederland, verenigt u.

Een hartelijke groet van

Chrétien Breukers
(en ook van Dieuwertje Mertens)

PAUL VAN OSTAIJEN

Marc groet 's morgens de dingen

Dag ventje met de fiets op de vaas met de bloem
ploem ploem

dag stoel naast de tafel

dag brood op de tafel

dag visserke-vis met de pijp

en

dag visserke-vis met de pet

pet en pijp

van het visserke-vis

goeiendag

Daa-ag vis

dag lieve vis

dag klein visselijm mijn

MARTINUS NIJHOFF

De wolken

Ik droeg nog kleine kleeven, en ik lag
Lang-uit met moeder in de warme hei,
De wolken schoven boven ons voorbij
En moeder vroeg wat 'k in de wolken zag.

En ik riep: Scandinavië, en: eenden,
Daar gaat een dame, schapen met een herder –
De wond'ren werden woord en dreven verder,
Maar 'k zag dat moeder met een glimlach weende.

Toen kwam de tijd dat 'k niet naar boven keek,
Ofschoon de hemel vol van wolken hing,
Ik greep niet naar de vlucht van 't vreemde ding
Dat met zijn schaduw langs mijn leven streek.

– Nu ligt mijn jongen naast mij in de heide
En wijst me wat hij in de wolken ziet,
Nu schrei ik zelf, en zie in het verschiet
De verre wolken waarom moeder schreide –

ILJA LEONARD PFEIJFFER

De wolkenverzamelaar

dat jij wolken kon maken pappa
die stil bleven hangen in zonlicht
voor mij om veilig onder te spelen
vond ik van al jouw wonderen
misschien het almachtigste

ik was vergeten
maar vanochtend zag ik
in een streep zonlicht
dat ik boven het bureau een prachtig
wolkendek had gerookt
van bijna olympische allure